

BELEIDSREGEL BR/CU-2041

Beheersmodel honoraria vrijgevestigd medisch specialisten

Kenmerk
BR/CU/2041
11D0035548

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft het voornemen om een beleidsregel vast te stellen die inhoudelijk overeenkomt met hetgeen in dit document is vermeld.
Dit voornemen kan niet worden uitgevoerd voordat het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg in werking is getreden.

Ingevolge artikel 57, eerste lid, aanhef en onder d van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), stelt de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) beleidsregels vast met betrekking tot het uitoefenen van de bevoegdheid om een grens vast te stellen op grond van artikel 50, tweede lid Wmg.

Ingevolge artikel 57, eerste lid onder b en d Wmg worden tarieven en prestatiebeschrijvingen die uit de voorliggende beleidsregel voortvloeien ambtshalve door de NZa vastgesteld.

Ingevolge artikel 59 aanhef en onder c Wmg heeft de Minister van VWS met brieven van 25 juli 2011 (kenmerk MC-U-3073582) en 15 september 2011 (MC-U-3080947) (hierna: de aanwijzingen) ten behoeve van de voorliggende beleidsregel aan de NZa aanwijzingen op grond van artikel 7 Wmg gegeven.

1. Reikwijdte

Deze beleidsregel is van toepassing op de medisch specialistische zorg waarop aanspraak bestaat ingevolge de Zorgverzekeringswet (Zvw) die wordt geleverd door of onder verantwoordelijkheid van vrijgevestigd medisch specialisten in een instelling voor medisch specialistische zorg.

Deze beleidsregel is echter niet van toepassing op:

- geneeskundige geestelijke gezondheidszorg zoals bedoeld in de 'wet tot wijziging van het tijdstip waarop de geneeskundige geestelijke gezondheidszorg deel uitmaakt van de aanspraken ingevolge een zorgverzekering als bedoeld in de Zorgverzekeringswet' van 2 november 2006;
- psychiaters werkzaam voor Psychiatrische Afdelingen van Algemene Ziekenhuizen (PAAZ-en).

2. Doel van de beleidsregel

Deze beleidsregel beschrijft het beleid dat de NZa hanteert met het oog op de beheersing van de honorariumomzet van vrijgevestigd medisch specialisten op instellingsniveau.

3. Begripsbepalingen

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

Kenmerk
BR/CU/2041
11D0035548

Pagina
2 van 8

3.1 Vrijgevestigd medisch specialist:

De medisch specialist welke anders dan in loondienst van de instelling voor medisch specialistische zorg voor eigen rekening en risico werkzaam is in of ten behoeve van een instelling voor medisch specialistische zorg.

3.2 Collectief:

Het samenwerkingsverband van vrijgevestigd medisch specialisten dat optreedt als vertegenwoordiger van deze medisch specialisten ten opzichte van de instelling en dat is belast met de uitvoering van de verdeelafspraken bedoeld in artikel 6 onder c van het convenant.

3.3 Honorariumomzet:

De honorariumomzet voor het jaar t is gelijk aan de som van de (het) met inachtneming van het in de regeling Beheersmodel vrijgevestigd medisch specialisten bepaalde

- (1) honorariumtariefopbrengst van DBC's en DBC-zorgproducten in jaar t;
- (2) honorariumtariefopbrengst van overige zorgproducten, ondersteunende en overige producten in jaar t;
- (3) mutatie onderhanden werk; en omvat niet:
- (4) in het kader van onderlinge dienstverlening gedeclareerde honorariumbedragen.

3.4 Honorariumomzetplafond:

De bovengrens als bedoeld in artikel 50 lid 2 onder c Wmg die geldt voor de door of via een instelling gedeclareerde honoraria voor zorgprestaties van ten behoeve van die instelling werkzame vrijgevestigd medisch specialisten.

3.5 Mutatiekader:

Het in artikel 5.2 bedoelde bedrag dat beschikbaar is voor mutaties ten opzichte van het ambtshalve vastgestelde honorariumomzetplafond.

3.6 Convenant:

De afspraken tussen de Orde van Medisch specialisten, de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen en de minister van VWS, ondertekend op 31 mei 2011.

3.7 Ziekenhuizen:

Instellingen voor medisch specialistische zorg die in 2011 in het A-segment werden bekostigd op basis van functiegerichte budgettering.

3.8 ZBC's:

Instellingen voor medisch specialistische zorg die in 2011 niet

worden bekostigd op basis van functiegerichte budgettering.

Kenmerk
BR/CU/2041
11D0035548

Pagina
3 van 8

- 3.9 Instelling: de instelling voor medisch specialistische zorg bedoeld in artikel 1.
4. Invoering honorariumomzetplafonds
 - 4.1 De NZa stelt bij beschikking per toegelaten instelling voor medisch specialistische zorg die voor 1 juli 2011 daadwerkelijk zorgprestaties heeft geleverd voor elk van de kalenderjaren 2012, 2013 en 2014 ambtshalve een honorariumomzetplafond vast voor de gezamenlijke honorariumomzet van alle ten behoeve van die instelling werkzame vrijgevestigd medisch specialisten.
 - 4.2 Voor instellingen die na 1 juli 2011 daadwerkelijk zorgprestaties (zijn) gaan leveren kan de NZa ambtshalve een honorariumomzetplafond vaststellen op basis van een verzoek als bedoeld in artikel 8.
5. Financieel kader
 - 5.1 Macrokader

Het macrokader dat voor 2012 beschikbaar is voor de honoraria van vrijgevestigd medisch specialisten is met de aanwijzingen vastgesteld op € 2029,7 miljoen (prijsspeil en volume 2012).
 - 5.2 Het macrokader is voor 2012 op grond van de aanwijzingen onderverdeeld in een bedrag voor ambtshalve toekenning van honorariumomzetplafonds als beschreven in artikel 4.1, te weten € 1.974,7 miljoen, waarvan voor ziekenhuizen € 1.876,52 miljoen en voor ZBC's € 88,18 miljoen en een mutatiekader van € 65 miljoen.
6. Berekening van de honorariumomzetplafonds
 - 6.1 Grondslag 2012
 - 6.1.1 De NZa berekent het honorariumomzetplafond van een instelling voor het jaar 2012 aan de hand van de honorariumomzet in een basisjaar.
 - 6.1.2 Voor instellingen welke voor of in 2009 zijn gestart met het daadwerkelijk leveren van zorgprestaties is het basisjaar 2009. Voor instellingen welke na 31 december 2009 en voor 1 juli 2011 zijn gestart met het daadwerkelijk leveren van zorgprestaties is het basisjaar het meest recente jaar waarover een door een accountant goedgekeurde jaarrekening is vastgesteld. Indien een instelling gedurende het laatstbedoelde jaar als gevolg van toetreding aantoonbaar niet volledig operationeel is geweest, kan de NZa besluiten de honorariumomzet over dat jaar te extrapoleren naar een honorariumomzet over een geheel jaar.
 - 6.1.3 Indien een jaarrekening als bedoeld in het voorgaande lid redelijkerwijs nog niet beschikbaar kan zijn is het basisjaar 2011 en wordt de honorariumomzet van de instelling vastgesteld aan de hand van een door de instelling ingediende omzetprognose voor dat jaar.

6.2 Berekening honorariumomzetplafonds voor 2012

De NZa berekent het honorariumomzetplafond van een instelling voor het jaar 2012 door de in aanmerking te nemen honorariumomzet van de instelling in het basisjaar te delen door het totaal van de in aanmerking te nemen honorariumomzet binnen de categorie 'ziekenhuizen' respectievelijk 'ZBC's' en de uitkomst van deze deling te vermenigvuldigen met het in artikel 5.1 genoemde deel van het macrokader voor de desbetreffende categorie.

Kenmerk
BR/CU/2041
11D0035548

Pagina
4 van 8

6.3 Grondslag 2013 en 2014

De NZa stelt het honorariumomzetplafond van een instelling (of, indien sprake is van een splitsing als bedoeld in artikel 7.1: van een instelling respectievelijk een collectief van medisch specialisten) voor het jaar 2013 respectievelijk 2014 vast aan de hand van het honorariumomzetplafond voor het voorafgaande jaar vermeerderd of verminderd met het saldo van de met betrekking tot dat honorariumomzetplafond op grond van artikel 8 en 9 toegewezen mutaties.

6.4 Grondslag 2014 bij toepassing omzetprognose

Indien het honorariumomzetplafond voor 2012 met toepassing van artikel 6.1.3 is vastgesteld op basis van geprognosticeerde omzet neemt de NZa bij vaststelling van het honorariumomzetplafond voor 2014 in afwijking van het bepaalde in artikel 6.3 van het honorariumomzetplafond voor 2013 (exclusief toegewezen mutaties) een bedrag ter grootte van maximaal de werkelijk gerealiseerde omzet over 2011 in aanmerking.

7. Splitsing honorariumomzetplafond, aan en via declareren

7.1 Op gezamenlijk verzoek van een instelling en een collectief zal de NZa het voor de instelling geldende honorariumomzetplafond splitsen in een honorariumomzetplafond voor de instelling en een honorariumomzetplafond ten behoeve van in een collectief verenigde medisch specialisten.

7.2 Indien het verzoek wordt toegewezen trekt de NZa de in artikel 4.1 van deze beleidsregel bedoelde beschikking in, en stelt zij in plaats daarvan in een tot de instelling gerichte beschikking een honorariumplafond voor 'aan-declaraties' vast en in een tot de in het collectief verbonden medisch specialisten gerichte beschikking een plafond voor 'via-declaraties'.

7.3 Voorwaarden

De NZa wijst het verzoek uitsluitend toe indien het voldoet aan elk van de volgende voorwaarden:

- het verzoek is door de NZa ontvangen voor 1 november van het jaar t-1;
- het verzoek is ingediend door middel van het formulier dat is gepubliceerd op de website van de NZa;
- het verzoek is rechtsgeldig ondertekend namens instelling en namens het Collectief;
- de aanvragers bevestigen dat er verdeelafspraken bestaan zoals bedoeld onder 4 en 6, c en d van het Convenant.

Kenmerk
BR/CU/2041
11D0035548

Pagina
5 van 8

8. Mutatiekader

8.1 Verdeling mutatiekader

De NZa verdeelt het mutatiekader jaarlijks voor 1 mei op basis van door instellingen en zorgverzekeraars gezamenlijk voor 1 april van dat jaar ingediende aanvragen.

8.2 Indien de som van de aanvragen groter is dan het beschikbare mutatiekader vindt toewijzing plaats naar rato van het aandeel van het in de aanvraag opgenomen bedrag in het totaal van de in alle aanvragen opgenomen bedragen. Alle aanvragen die voldoen aan de voorwaarden genoemd in dit artikel komen daarbij in gelijke mate voor toewijzing in aanmerking.

8.3 Indien de som van de aanvragen kleiner is dan de omvang van het mutatiekader verhoogt de NZa ambtshalve alle honorariumomzetplafonds van instellingen en collectieven naar rato van het aandeel van het honorariumomzetplafond van een instelling of collectief (exclusief eventuele toegewezen mutaties) in het in artikel 4.1 bedoelde (totaal)bedrag voor ambtshalve toekenning van honorariumomzetplafonds op zodanige wijze dat het mutatiekader volledig wordt benut.

8.4 Aanvraag mutatieruimte

De aanvraag bedoeld in artikel 8.1 wordt gedaan door *indien er sprake is van een mutatie in omzetplafondruimte voor aan declareren:* de instelling en een of meer zorgverzekeraars gezamenlijk of *indien er sprake is van een mutatie in omzetplafondruimte voor via declareren:* de instelling, het collectief van medisch specialisten en een of meer zorgverzekeraars gezamenlijk en kan uitsluitend plaatsvinden door middel van het formulier dat is gepubliceerd op de website van de NZa.

9. Mutaties met wederzijds goedvinden

Op een gezamenlijk door alle betrokkenen ingediend verzoek kan de NZa het honorariumomzetplafond van één of meer instellingen of collectieven van specialisten verlagen onder gelijktijdige verhoging van het honorariumomzetplafond van één of meer andere instellingen of collectieven van specialisten. Daarbij stelt de NZa de verhoging van het honorariumomzetplafond bij de betrokkenen zodanig vast dat het totaal van de toegekende verhogingen maximaal gelijk is aan het totaal van de verlagingen bij de betrokkenen.

9.1 Voorwaarden

De NZa wijst het in het vorige lid bedoelde verzoek uitsluitend toe indien het voldoet aan elk van de volgende voorwaarden:

- het verzoek is door de NZa ontvangen uiterlijk 1 maart van het jaar t+1;
- het verzoek is rechtsgeldig ondertekend namens:
indien het verzoek één instelling en een daar gevestigd collectief betreft: de instelling en het collectief;

indien het verzoek twee of meer instellingen en/of collectieven betreft: deze instellingen en collectieven en alle zorgverzekeraars met welke een overeenkomst inzake de levering van zorg is gesloten.

Kenmerk
BR/CU/2041
11D0035548

Pagina
6 van 8

10. Afrekening op instellingsniveau

Na afloop van elk jaar stelt de NZa per instelling vast of en zo ja met welk bedrag de honorariumomzet het honorariumomzetplafond voor de instelling overschrijdt en of en zo ja met welk bedrag de honorariumomzet van het collectief het honorariumomzetplafond voor het collectief overschrijdt.

11. Afrekening op macroniveau

Na afloop van elk kalenderjaar vergelijkt de NZa het totaal van de landelijk gedeclareerde honorariumomzet in dat jaar met het voor het betreffende jaar geldende macrokader zoals dat is vastgesteld op grond van artikel 4 van deze beleidsregel. Bij overschrijding van het macrokader verlaagt de NZa het totaal van de bedragen die moeten worden afgedragen aan het Zorgverzekeringsfonds met een bedrag ter grootte van deze overschrijding.

De NZa wijst het bedrag van de overschrijding toe aan de instellingen en collectieven die hun individuele omzetplafond hebben overschreden, naar rato van het aandeel van hun initiële honorariumomzetplafond (exclusief mutaties) in het totaal van de honorariumomzetplafonds van instellingen en collectieven waar sprake is van een overschrijding als bedoeld in artikel 10, steeds tot maximaal het bedrag van de overschrijding. De aldus bepaalde bedragen worden in mindering gebracht op het bedrag dat de instelling (namens het collectief van medisch specialisten) dient af te dragen aan het zorgverzekeringsfonds.

12. Inwerkingtreding en citeerregel

Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van 1 januari 2012 en vervalt met ingang van 31 december 2014. Indien de Staatscourant waarin de mededeling als bedoeld in artikel 20, tweede lid, sub b, van de Wmg wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 31 december 2011, treedt de beleidsregel in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin de mededeling wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2012.

Deze beleidsregel kan worden aangehaald als: 'Beleidsregel Beheersmodel honoraria vrijgevestigd medisch specialisten'

Toelichting

Algemeen

Op grond van de in deze beleidsregel genoemde aanwijzingen voert de NZa per 2012 een model voor de beheersing van honorariumomzet van vrijgevestigd medisch specialisten in. In hoofdlijnen komt het model er op neer dat de NZa per jaar voor elke instelling voor medisch specialistische zorg een grens vaststelt voor de in dat jaar door de instelling te declareren honorariumomzet van vrijgevestigd medisch specialisten. Om instellingen van elkaar te onderscheiden wordt aangesloten bij de toelating. Heeft een instelling (onder dezelfde toelating) meerdere vestigingen, dan wordt voor deze vestigingen samen één honorariumomzetplafond vastgesteld.

Verenigen de specialisten in een instelling zich in een lokaal collectief, dan kunnen instelling en collectief de NZa vragen de grens te splitsen in een grens voor de instelling en een voor het collectief. Alleen in dat geval mag er op grond van de regeling Beheersmodel honoraria vrijgevestigd medisch specialisten 'via' de instelling worden gedeclareerd.

Artikelsgewijs

Artikel 1

De reikwijdte van de beleidsregel beperkt zich tot verzekerde medisch specialistische zorg geleverd door vrijgevestigd medisch specialisten in instellingen voor medisch specialistische zorg (in deze beleidsregel ook kortweg 'instelling' genoemd). Dat betekent dat solo-praktijken (die geen instelling zijn) en privé-klinieken (die uitsluitend niet verzekerde zorg leveren) buiten de reikwijdte vallen. Waar in deze beleidsregel het begrip honorariumomzet wordt gebruikt betreft het de honorariumomzet van vrijgevestigd medisch specialisten en niet de honorariumomzet van medisch specialisten in loondienst.

Artikel 3.3

Het beheersmodel betreft de honorariumomzet voor zover die ten laste komt van het budgettair kader zorg. Het gaat hier om aan patiënten dan wel hun zorgverzekeraar gedeclareerd honorarium. Dit betekent dat honoraria die in het kader van onderlinge dienstverlening of daarmee vergelijkbare vormen van 'onderaanneming' aan een andere instelling worden gedeclareerd (en die door die andere instelling aan patiënt of zorgverzekeraar zullen worden gedeclareerd) niet tot de honorariumomzet van de onderaannemer/dienstverlener worden gerekend.

Artikel 4

De ambtshalve toekenning van honorariumomzetplafonds vindt alleen plaats voor die zorgaanbieders die al voor 1 juli 2011 actief waren. Zorgaanbieders die na deze datum in vrije vestiging honorarium willen gaan declareren kunnen op twee manieren in aanmerking komen voor toekenning van een honorariumomzetplafond, namelijk door gezamenlijk met (een) zorgverzekeraar(s) een mutatieverzoek in te dienen (artikel 8) of door gezamenlijk met (een) zorgverzekeraar(s) en een of meer instellingen en collectieven een verzoek tot mutatie met wederzijds goedvinden (artikel 9) in te dienen.

Artikel 5

Met de aanwijzingen zijn alleen voor 2012 het macrokader en het mutatiekader (in de aanwijzing ook schuifruimte genoemd) vastgesteld. De bedragen voor 2013 en 2014 en eventuele indexeringen zullen op een

Kenmerk
BR/CU/2041
11D0035548

Pagina
7 van 8

later moment door de minister worden vastgesteld.

Artikel 6

De NZa stelt de initiële honorariumomzetplafonds vast aan de hand van de honorariumomzet over 2009. Voor instellingen die na 2009 (maar voor 1 juli 2011) zijn gestart zal van de honorariumomzet over 2010 of (de geprognosticeerde omzet over) 2011 worden uitgegaan. Als later blijkt dat de prognose de realisatie overtreft geldt in 2014 op grond van artikel 6.4 de lagere realisatie (met daarop toe te passen mutaties) als grondslag.

Uit de aanwijzing volgt dat de in artikel 5.2 beschreven verdeling van het macrokader in een deel voor 'ziekenhuizen' en een deel voor 'ZBC's' alleen bij de initiële toekenning geldt. Heeft die eenmaal plaatsgevonden, dan zal nog slechts van één ongedeeld kader sprake zijn.

Artikel 8

Dit artikel gaat in op de verdeling van het in artikel 5.2 genoemde mutatiekader. Deze vindt plaats op basis van aanvragen van instellingen, ondersteund door een of meer zorgverzekeraars. Omdat zorgverzekeraars elk hun eigen (en met anderen concurrerend) inkoopbeleid moeten kunnen voeren is ondersteuning van een aanvraag door één zorgverzekeraar voldoende. Ziet de aanvraag op een mutatie met betrekking tot een plafond voor via-declareren dan is daarnaast ondersteuning van de aanvraag door het collectief vereist. Merk op dat de beschikking inzake de toekenning van mutatieruimte (alleen) aan de ondertekenaars van de aanvraag wordt toegestuurd.

Artikel 9

Waar het in artikel 8 gaat over de verdeling van 'nieuwe' plafondruimte gaat het in artikel 9 om het overhevelen van bestaande plafondruimte. Dit vereist de instemming van alle (in artikel 9.1 opgesomde) betrokkenen.

Artikel 10

Door wie, aan wie en op welke wijze het op grond van dit artikel berekende bedrag wordt ingehouden en afgedragen is vastgelegd in de regeling Beheersmodel honoraria vrijgevestigd medisch specialisten. Mede ten behoeve van de administratie van het CVZ zal de NZa de hoogte van een eventuele overschrijding van het honorariumomzetplafond schriftelijk bevestigen. Deze bevestiging is geen beschikking: de verplichting tot afdracht vloeit rechtstreeks voort uit de Wmg en zal dus niet nogmaals in een beschikking worden vastgelegd. Indien (volledige) afdracht onverhoopt achterwege blijft kan de NZa op grond van het bepaalde in artikel 76 Wmg een aanwijzing geven om het in artikel 10 bedoelde bedrag af te dragen aan het Zorgverzekeringsfonds.

Artikel 11

Een eventuele onderschrijding van het macrokader wordt ingezet om de het bedrag dat instellingen en/of collectieven wegens overschrijding van het honorariumomzetplafond aan het Zorgverzekeringsfonds moeten afdragen te verlagen. Bij een dergelijke verlaging blijft het honorariumomzetplafond ongewijzigd van kracht, en wordt uitsluitend het af te dragen bedrag aangepast.

Kenmerk
BR/CU/2041
11D0035548

Pagina
8 van 8